

ב"ה

פרשת תרומה

תרומה תורה-מ

כידוע¹ שבתבת "תרומה" ישנן האותיות "תורה", וההוספה של אות מ"ם ("תרומה", תורה מ') – לפי שניתנה לארבעים יום.

...וישנם בזה שתי קצוות:

תורה (שבתבת "תרומה") היא למעלה ממצייאות העולם – כמאמר רבותינו ז"ל² "אלפיים שנה קדמה תורה לעולם", היינו, שאפילו לאחרי שנמשכת בגדרי הזמן הרי היא באופן ד"קדמה לעולם", ועל-אחת-כמה-וכמה מצד מעלתה העצמית – שאין לה שייכות כלל לגדרי העולם (גם לא באופן של "קדמה לעולם"), באין-ערוך לגמרי. וזהו הקשר ל"תרומה" – לשון הַפְּרָשָׁה, ויתירה מזה: הַרְמָה, כלומר, לא רק באופן של הַפְּרָשָׁה, שעדיין יש לו קשר ושייכות לשאר העניינים שמהם הופרש (למרות היותו באופן של הַפְּרָשָׁה), על-דרך עניין "קדמה לעולם", כי אם, באופן של הַרְמָה, דבר המורם ומובדל לגמרי, עד שלא נופל עליו התואר "קדמה לעולם"³.

ולאידך, "תרומה", תורה מ', שניתנה לארבעים יום – מורה על בחינת התורה כפי שנמשכת ובאה בגדר הזמן, ארבעים יום (ובפרטיות יותר – ארבעים יום וארבעים לילה), ובמילא, גם בגדר המקום (שהרי זמן ומקום קשורים זה בזה⁴), שכן, בארבעים יום אלו עלה משה רבינו להר סיני [וכמדובר כמה-פעמים⁵ אודות הדגשת עניין "סיני" (מקום) בקשר לנתינת התורה – "משה⁶ קיבל תורה מסיני" דווקא], והרי זמן ומקום הם גברי העולם.

¹זח"ג קעט, א. תקו"ז תי"ז (לא, רע"ב) וראה אה"ת פרשתנו עמ' א'שנא. ד"ה בשעה שהקדימו תרכ"ו. תרכ"ט.

²ראה מדרש תהילים צ. ב. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא וישב ד. זח"ב מט, א. ועוד.

³ראה ויק"ר פ"ל, יג. תניא פמ"ז. אה"ת פרשתנו שם (וראה לקו"ת שלח מח, סע"ד. אה"ת יתרו עמ' תתקא ואילך).

⁴לקו"ת ברכה צח, א. ובכ"מ.

⁵ראה ביאורים לפרקי-אבות עמ' 14 ואילך. וש"נ.

⁶אבות רפ"א.

והענין בזה – שבחינת התורה כפי שהיא מובדלת לגמרי מגדרי העולם (הַפְּרָשָׁה וְהַרְמָה), צריכים להמשיכה ולגלותה בגדרי העולם.

ומכיוון שהעבודה היא לפעול את גילוי אור התורה באופן שיגבר על גדרי העולם – לכן, האות מ', שרומזת לארבעים יום (זמן, וכן מקום, גדרי העולם), היא באמצע תיבת "תרומה" (לא בסיומה, ועל-אחת-כמה-וכמה לא בתחילתה), היינו, שמציאות העולם (גדרי הזמן ומקום) מובלעת בגילוי אור התורה ("תרומה"), שכן, בגלוי רואים את אור התורה (ולא את מציאות העולם), אלא שביחד עם זה, מדגישים, שגילוי אור התורה צריך לחדור במציאות וגדרי העולם ("תרומה", תורה מ'), עד שיתבטל ויובלע בגילוי אור התורה.

ועניין זה מודגש גם בתוכן הפרשה, הציווי של עשיית המשכן, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"⁷ – שכן, תכלית כוונת כל סדר ההשתלשלות היא, "שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים"⁸, שיהיה גילוי אלוקות ב"עולם-הזה הגשמי והחומרי ממש... שאין תחתון למטה ממנו", כמו שכתוב⁹ "באתי לגני", לגנוני, למקום שהיה עיקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה¹⁰, והרי עיקר עניין גילוי אלוקות בעולם הוא – במשכן ומקדש, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

ביאור העניין בעבודת האדם, ולכל לראש - בנוגע ללימוד התורה גופא:

בלימוד התורה - שני אופנים: (א) עצם העניין דלימוד התורה, שבזה נכלל גם השקלא – וטריא שבתורה, וכל חילוקי הדעות, אשר, "אלו ואלו דברי אלוקים חיים"¹¹. (ב) "לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא"¹², הלכה למעשה – פסק - דין בנוגע למעשה בפועל במציאות העולם.

והעניין בזה: בנוגע לעבודה הרוחנית בנפש האדם - לא נוגע (כל-כך) פסק ההלכה דווקא, דמכיוון ש"אלו ואלו דברי אלוקים חיים", הרי יכולה (וצריכה) להיות העבודה בהתאם לשתי הדעות, כמו- שנתבאר לעיל¹³ שמצינו בתורת החסידות ביאורים בדעות שאין הלכה כמותן, כמו: שופר של ראש-השנה של יעל פשוט¹⁴ (אף על פי שההלכה היא שצריך להיות כפוף דווקא¹⁵), מכיוון שבעבודה הרוחנית בנפש האדם יכולים לקיים שתי הדעות¹⁶

⁷פרשתנו כה, ח.

⁸תניא רפ"ו.

⁹שה"ש ה, א.

¹⁰רד"ה באתי לגני ה'תש"י. וש"נ.

¹¹עירובין יג, ב. גיטין ו, ב.

¹²זומא כו, א.

¹³שיחת ש"פ משפטים בתחלתה.

¹⁴לקו"ת ניצבים מה, סע"א. ובכ"מ.

¹⁵ר"ה כו, סע"ב. רמב"ם ריש הל' שופר. שו"ע אדה"ז או"ח הל' ר"ה ר"ס תקפו.

¹⁶ראה לקוטי לוי"צ אגרות עמ' שה.

- תחילה העבודה בהתאם לדעה אחת, ואחר כך גם העבודה בהתאם לדעה השניה: תחילה העבודה בקו דבית הלל, ואחר-כך גם העבודה בקו דבית שמאי¹⁷, וכיוצא-בזה בשאר הפלוגתות שבתורה, אשר, "אלו ואלו דברי אלוקים חיים".

ולא רק שבעבודה הרוחנית יכולים לקיים שתי דעות, אלא יתירה מזה - שיכולים לקיים כל ה"שבעים" פנים לתורה¹⁸ (כפי שמביא אדמו"ר הזקן בפרק ראשון דספר התניא בהגה"ה - ביחס לעניין שאינו נוגע למעשה בפועל, כי אם, בעבודה הרוחנית בנפש האדם).

אמנם, בנוגע למעשה בפועל בהעולם-הזה הגשמי - יכולים להתנהג על-פי דעה אחת בלבד, הדעה שנפסקה הלכה כמותה, "תורה חתוכה"¹⁹.

וזהו העניין ד"תרומה", תורה מ' - שאין להסתפק בלימוד ענייני התורה כפי שהם קשורים עם עבודה רוחנית בנפש האדם, אלא צריך להיות גם - ובעיקר - לימוד הנוגע למעשה בפועל במציאות העולם, "לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא".

ובלשון חכמינו ז"ל²⁰: תורה - "לא בשמים היא", ובנידון-דידן, שגם בעולם דלמטה עיקר העניין דלימוד התורה הוא - לא רק כפי שהעניינים הם בעבודה הרוחנית, "בשמים" (באופן של הגברת הצורה על החומר, הרוחניות על הגשמיות), כי אם, באופן הנוגע למעשה בפועל בארץ דווקא, "לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא".

וכל זה - בנוגע ללימוד התורה גופא, שעיקר ההדגשה היא על הלימוד השייך למעשה בפועל: ועל אחת כמה וכמה בנוגע להדגשת עניין המעשה בפועל כפשוטו - "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"²¹, שכן, "לא המדרש עיקר אלא המעשה"²².

קטע משיחת ש"פ תרומה, ו' אד"ר, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשמ"ו ע' 584

¹⁷ראה לקו"ת שה"ש מח, סע"ב ואילך. ובכ"מ.
¹⁸במדב"ר פי"ג, טז. זח"א מז,ב. ח"ג טז,א. רכג,א. ועוד.
¹⁹ראה ירושלמי פ"ד ה"ב ובפי' הרדב"ז שם.
²⁰ב"מ נט,ב. תמורה טז, רע"א. רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ט.
²¹קידושין מ,ב. וש"נ
²²אבות פי"א מי"ז.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"יק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה